

Geert Duyck, managing partner van de investeringsreus CVC, steunt TADA al sinds de begindagen. Hij werkt er hand in hand met CEO Sofie Foets. © TIM DIRVEN

Van de Londense City naar de tieners van Molenbeek

Geert Duyck is een van de machtigste Belgen in de Londense City. In Brussel zet hij zijn schouders onder het Toekomstatelier, een project dat kansarme tieners steunt. 'Een gewapend kind is minder vatbaar voor indoctrinatie.'

INTERVIEW
MICHAËL SEPHIHA

Het ToekomstATELIERdel-Avenir (TADA) brengt kansarme kinderen in contact met vakmensen. Drie jaar lang leren ze elke zaterdag in drie Brusselse gemeenten dankzij vrijwillige docenten over jobs waar ze amper of zelfs volledig niet mee in aanraking komen (zie inzet). De tieners krijgen ateliers over recht, journalistiek, geneeskunde, mechanica, fotografie... Het doel? Hen de wereld - en zichzelf - doen ontdekken. 'Als je in hokjes denkt, dan bestendig je de wij-zij-logica, de polarisering, de stigmatisering. Wij willen bruggen bouwen en mensen van elkaar doen leren,' zeggen CEO Sofie Foets en bestuurder Geert Duyck.

Dat de naam van Duyck in het kader van TADA opduikt, is opmerkelijk. Hij is als managing partner van de investeringsreus CVC een van de machtigste Belgen in de Londense City, een wereld die mijlenver van die van TADA ligt. Iemand ook die stelselmatig de schijnwerpers ontwijkt, ruim twintig interviewaanvragen ten spijt. Maar zie: CVC stapte in 2013 als eerste geldschietter en stichtende partner in het TADA-verhaal en is nog steeds een van de belangrijkste steunpilaren van de organisatie, zowel op financieel als op organisatorisch vlak. 'Als iedereen wat meer zou doen wat TADA doet, dan zou de wereld er beter uitzien,' stelt hij.

TADA is zo'n vijf jaar geleden opgestart. Hoe begin je met zo iets? Je moet toch heel wat volk mobiliseren en bovendien lokale besturen en scholen overtuigen. Sofie Foets: 'Brussel doet het al langer heel slecht op het vlak van onderwijsongelijkheid, schooluitval en jeugdwerkloosheid. Er was nood aan een positief verhaal om die problemen aan te pakken. Ik raakte geïnspireerd door de Weekendscholen in Nederland, die al duizenden jongeren hebben bereikt. Dat moest ook in Brussel kunnen.' Geert Duyck: 'CVC steunde het Nederlandse project en ik zag een kans om het ook in België te doen. Ik heb enorm veel geluk gehad

in mijn leven. Ik heb kunnen studeren, heb kansen gekregen en iedereen geloofde altijd in mijn kunnen. Alles gaat me voor de wind. Ik vond het niet meer dan normaal om ook iets terug te geven aan de maatschappij. Na een halfuur had Sofie me overtuigd.' Foets: 'Er is veel vooronderzoek aan voorafgegaan. Was zo'n initiatief wenselijk en nodig? Was er interesse bij de scholen, bij families en bij de betrokken overheden? Intussen moest er ook financiering gevonden worden en moesten we vrijwilligers vinden, die coachen en de lessen ineen steken.'

Al onze alumni gaan nog naar school. Het is misschien triestig om te zeggen, maar dat is niet evident en eigenlijk op zich al positief.

CEO TADA
SOFIE FOETS

Bestaat TADA omdat de maatschappij steken laat vallen?

Foets: 'Zijn de problemen in Brussel de schuld van de overheid, van de scholen, van de betrokken families? Het doet er niet toe. Door de schuld op iemand anders te steken, schiet je niet op. Wij focussen op het positieve.'

'TADA is geen toverformule die de problemen gaat oplossen. Maar wij hebben zin om iets positiefs te doen voor de kinderen met de kracht van de burger en de privésector. Tegelijkertijd gaan we in tegen de 'wij-zij-bestendiging'. We willen bruggen bouwen en mensen van elkaar doen leren. De maatschappij heeft daar veel bij te winnen.'

Hoe meet TADA zijn impact?

Foets: 'We doen een rondvraag bij onze participanten. We hebben samen met Vlerick

een reeks kwantitatieve prestatie-indicatoren ontwikkeld die erover moeten waken dat de werking en de kwaliteit van onze ateliers overal even sterk is.'

'Wij doen ook rondvragen bij onze docenten en volgen al onze alumni op. We weten bijvoorbeeld dat ze allemaal nog naar school gaan. Het is triestig om te zeggen, maar dat is niet evident en eigenlijk op zich al positief. Al die kinderen komen uit een sociaaleconomische context die héél moeilijk is. Statistisch gezien hebben ze heel veel kans om hun schoolcarrière niet af te maken.'

Worden jullie met radicalisering geconfronteerd?

Foets: 'Als er iets choquerends gebeurt, dan wordt daar bij TADA altijd aandacht aan besteed. Net na de aanslagen van Parijs hebben we bijvoorbeeld een dag georganiseerd rond conflictbeheersing, een thema dat trouwens in elke TADA-les verweven zit.'

'Er loeren allerlei gevaren om de hoek voor opgroeiende kinderen: schooluitval, radicalisering, delinquentie. Maar als je een kind sterk maakt, het goesting geeft om iets van zijn leven te maken, wapen je het tegen die gevaren. Een gewapend kind is minder vatbaar voor indoctrinatie. Gewapend in de figuurlijke zin, hé (*lacht*).'

Duyck: 'Die gevaren loeren ook om de hoek bij gezinnen waar alles goed gaat. Alle kinderen staan open voor beïnvloeding.'

Hebben de TADA-kinderen ook gereageerd op de recente onlusten in Brussel?

Foets: 'Een alumna heeft na die rellen proactief een filmpje naar iedereen gestuurd. Daarin zegt ze: 'Geweld is nooit een oplossing. Wat gebeurd is, is vreselijk, maar het heeft niets te maken met origine. Het heeft te maken met domheid. Zo maak je geen plezier.' Dat hebben we getoond aan de kinderen. Repressie alleen zal nooit werken als je ook niet bezig bent met preventie. Preventie is nodig op de lange termijn.'

Is het TADA-project geen druppel op een hete plaat?

Foets: (*wat gepikeerd*) 'Dat mag u zeker zeggen. Maar als iedereen zo denkt en rede-

WEKELIJKSE ATELIERS

TADA gaat in september in alle lagere scholen van Sint-Joost, Molenbeek en Anderlecht langs in het 5de leerjaar om kinderen te vragen of ze zin hebben om naar de ateliers te komen, wat hun thuissituatie is, welke taal er thuis gesproken wordt, welke opleiding of beroep hun ouders hebben en of ze andere zaterdagse activiteiten hebben.

Alle kinderen betrekken is financieel en logistiek niet haalbaar. Daarom focust TADA op de 20 procent kinderen die statistisch de meeste kans maken op een moeilijk leven. Een typisch TADA-kind is een kind waarvan de ouders thuis een andere taal spreken dan op school en slechts een secundair diploma hebben, een gezin waar de werkloosheid zwaar heeft toegeslagen.

De ateliers worden wekelijks gegeven in drie scholen. TADA coacht intussen **637 jongeren**: 509 kinderen volgen ieder weekend de ateliers en TADA heeft ook 128 alumni.

'Ze ontdekken niet enkel de arbeidsmarkt of een beroep. Ze krijgen zelfontplooiingshulp via een interculturele dialoog. Een langdurige, intensieve coaching,' zegt Foets. 'Ze leren kritisch denken, een verhaal structureren, een publiek overtuigen, zich in de huid van de tegenpartij te plaatsen en genuanceerd denken.' De ateliers zijn een voortdurende open discussie. 'Je breekt iedere week de wereld van die kinderen open. Je ziet hun intellectuele rijkdom groeien,' vertelt Duyck. 'Ze durven initiatieven te nemen en vragen te stellen, zoals toekomstige kritische burgers dat horen te doen. Parallel gaat ook de wereld van de docenten - mensen zoals u en ik - open.'

neert, doe je niets meer. Wij doen een gedreven, positieve, kleinschalige actie. Dat is een begin. TADA probeert zo veel mogelijk levens te veranderen, een andere richting uit te sturen en een andere manier van denken te creëren. Als al onze gasten trekkers worden in hun gemeenschap of hun familie, dan is dat fantastisch. Als het rolmodellen worden, krijg je een soort *ripple effect*, zoals wanneer je een steen in het water gooit.'

Duyck: 'Als je niets doet, gebeurt er ook niets. TADA coacht 640 tieners uit evenveel families. We willen zo snel mogelijk naar 1.000 tot 1.500 kinderen gaan in de moeilijkste wijken van Brussel. Dat betekent ook 1.500 families. Dat is niet meer kleinschalig.'

'Ik geloof heel erg in die strategie. Die kinderen hebben een impact op hun gezin of op hun vrienden op school en in de wijk. En de docenten gaan thuis ook hun verhaal vertellen. Hun gezinnen hebben ook vooroordelen. Maar dankzij de ateliers gaan ze misschien meer naar Brussel en Molenbeek komen. Het mogen geen getto's worden waar iedereen wegblijft.'

Foets: 'In de begindagen had ik iemand overtuigd om les te komen geven. 'Wat doe je me aan?' vroeg hij. Hij had schrik om 25 kansarme kinderen te woord te staan en was verontrust voor zijn mooie wagen (*lacht*). Tijdens de pauze zei hij: 'Ik was verkeerd. Hier zit ongelooflijk veel potentieel! We moeten iets doen!' Hij is nog steeds docent.'

Moeten ook de 'blanken' van buiten die drie gemeenten 'opgevoed' worden?

Foets: 'Je mag nooit in bepaalde groepen denken. Dan doe je mee aan de polarisering en de stigmatisering. Iedereen behoort tot tal van groepen. Als een TADA-kind me zegt: 'Ik ben Marokkaans, ik ga gediscrimineerd worden', dan antwoord ik: 'Ik ben een jonge, blonde vrouw en ik ga ook gediscrimineerd worden.' Je kan twee dingen doen: ofwel accepteer je dat, ofwel ga je daar tegenin.'

Willen jullie ook in andere steden beginnen?

Foets: 'Laat ons eerst met Brussel beginnen en hier een kritische massa opbouwen. Hier is een enorme nood. We hebben nu drie weekendscholen. In 2018 plannen we een vierde school en het jaar erop een vijfde.'

We willen zo snel mogelijk 1.000 tot 1.500 kinderen coachen. Dat betekent ook 1.500 families. Dat is niet meer kleinschalig.

BESTUURDER TADA
GEERT DUYSCK

'De vraag is ontzettend groot en stijgend. We willen eraan beantwoorden. Maar dat vergt geld en mankracht. Ten laatste tegen 2020 willen we 1.000 à 1.500 tieners bereiken. We schatten de kosten per kind op 1.000 euro per jaar. Dat betekent een budget van 1,5 miljoen per jaar. Het gaat om veel geld, maar anderzijds is het heel weinig als je weet wat je er mee kunt veranderen.'

Wie financiert jullie?

Foets: 'Grote bedrijven als AXA, EY en Janssen Pharmaceutica, maar ook kleinere zoals Panos. Daarnaast zijn er investeringsfondsen als CVC en consultants als Bain. Maar ook heel veel grote en kleine filantropen. CVC is al sinds het prille begin betrokken. AXA stelt ons gratis kantoren ter beschikking en zo'n 100 medewerkers van AXA doceren bij ons het vak financiën en verzekeringen.'

Duyck: 'We zoeken niet enkel bedrijven die ons financieel willen steunen. Maar ook bedrijven die een stap verder willen gaan en hun werknemers betrekken, als vrijwilliger of om *pro bono* diensten aan te bieden. Ik doe aan fondsenwerving, maar geef ook als bestuurder advies. En ik ga op het terrein, om de voeling met de realiteit te behouden.'

Foets: 'We hopen ook de gewone burger te interesseren. Giften aan TADA zijn fiscaal aftrekbaar. Als veel mensen een kleine gift doen, kan dat voor ons een verschil maken. Alles is transparant en wordt geauditeerd. Al het geld gaat rechtstreeks naar activiteiten voor de kinderen.'